

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) v sprejema upravništvo in ekspedicijski v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedele in praznikov, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon - štev. 74.

Štev. 41.

V Ljubljani, v ponedeljek 21. februarija 1898.

Letnik XXVI

Blamaža.

V predvčerajšnji seji isterskega deželnega zbora prečital je vladni zastopnik cesarsko odločbo, s katero se je sklep deželnega zbora, da je razpravni jezik v njem le italijanski, razveljavil in izrekel brezupljivim.

Ta korak vlade je povsem korekten in odkrite hvale vreden. Tako postopanje je jedino prava pot, [da se pride tu pa tam pojavljajoči se narodni prenapetosti v okom, iz katere bi utegnile v vseh jezikovno mešovitih deželah nastati nepregledne konsekvence. Italijanska večina v isterskem deželnem zboru hotela je hrvatskim in slovenskim poslancem zabraniti, poslužiti se svojega maternega jezika! Če bi bil zadevni sklep obveljal, našel bi v današnjem času narodne prenapetosti in razdivjanosti gotovo posnemanje tudi v drugih deželah. Saj je znano, da so Nemci v Štajarskem deželnem zboru že grozili, da bodejo v poslovniku izrekli jedino le nemški kot jedini razpravni jezik!

Opozarjali smo takrat, da bi tak sklep moral imeti kot neizogibno konsekvenco, da bi deželni zbor kranjski proglasil slovenski kot jedini svoj razpravni jezik. Tako bi šla stvar dalje — povsodi bi narodna večina brezozirno majorizovala narodno manjšino: »Es ist der Fluch der bösen That, dass sie fortzeugend böses muss gebären«.

V vseh mešovitih deželah bi bilo prišlo do neznosnih razmer.

Vse to bilo je zaprečiti — kakor smo ob svojem času povdarjali — le po energičnem postopanju vlade. Vlada je k takemu postopanju opravičena in obvezana, kajti vsak sklep deželnega zbora, ki hoče poslancu braniti, poslu-

ževati se deželnega jezika, nasprotuje čl. 19. drž. tem. zak. o pravicah državljanov, po katerem je zajamčena jezikovna ravnopravnost v šoli, uradu in v javnem življenju.

Vlada je tedaj prav storila, ko je zistirala sklep italijanske večine isterskega deželnega zbora in dobro je pogodila, da je ta korak hitro in energično storila. Tu velja: »Principiis obsta!« Prvemu poskusu, frivolno rušiti temeljno pravico deželnega poslanca in brezvestno izrabiti narodno večino, treba je bilo odločno nasprotovati. S tem so namah zaprečene vse daljše, zgoraj opravljene konsekvence. Tudi nemška večina v Štajarskem deželnem zboru se je prepričala, da z njeno lepo idejo prepovedati slovenskim poslancem slovensko besedo, ne bode nič in da nad oblastjo slučajne večine stoji še višja, državna oblast, ki ima jednako čuvati pravice vseh državljanov brez razlike narodnosti.

Hvala baronu Gautschu, da je z energičnim dejanjem takoj v početku zaprečil nadaljno postopenje narodnih bojov, ter zajedno varoval temeljno pravico naših isterskih rojakov.

Italijanska večina deželnega zbora isterskega pa je doživela blamažo, katero je pošteno zaslužila.

Jezikovna debata v koroškem dež. zboru.

Dne 29. jan. je bil v deželnem zboru koroškem obširen razgovor o predlogu nemških nacionalcev, da naj deželni zbor pozivlje vladu, da prekliče jezikovne naredbe za Češko in Moravsko.

Utemeljeval je predlog posl. Kotz z mnogimi puhlimi frazami. Toži, da vlada zatira Nemce (kdo se ne smeje!) in pospešuje Slovence, da se

je z onimi naredbami kršila postava, da jo je kršil prvi uradnik v državi. Kajpak govornik napada Slovence, zlasti Čehe.

Posl. Janez Huber: Dr. Art. Lemiš je rekel lani v neki seji, da mora vsak svoje prepričanje izreči, bodi to drugim prav ali ne. Zato povem tu svojo misel. Ne ogrevam se za jezikovne naredbe, nekaj pa moram vendar reči. Predlog pravi, naj se naredbe takoj odpravijo. Če je stvar tako lahka, zakaj se pa doslej ni dosegla? Koroški poslanci so se za to v drž. zboru vendar dosti potrudili (z razbijanjem itd.). Da je vlada slaba, vemo, da bi bila pa tako slaba, da naredbe takoj spet prekliče, ne verjamem. Predlog je po mojem mnenju preojster in ravno Koroška nima za to uzroka. Ravno mi smo sprejeli od vlade mnogo dobrot in zato moramo drugače govoriti. Dr. Steinwender je rekel, da mora tudi krona (t. j. cesar) z nami računati, a mi krone nočemo izzivati. Vem, da moj predlog nima upanja, a ker se jezikovne naredbe samo postavno morejo urediti, vendar predlagam: naj se vlada pozivlje, da jezikovne razmere po postavni poti uredi.

Posl. Plavec noče izprevideti, kako bi dež. zbor ne mogel zahtevati, da se prekličejo naredbe, ki so zoper težnje ljudstva (?). Potrpljenje nam je pošlo. Nemci plačujejo 238 milijonov davkov, drugi le 218 (??). Nemci so vsekako drug živelj (kajpak, zato se v novejšem času kažejo prav v »svitu« vse svoje »kulture«!) kakor drugi. Kdor več plača, mora biti pametnejši, pridnejši, delavnejši — — — Svoj čas smo jezikovne stvari drugače uravnavali; v Velikovecu so bili samo slovenski učenci, da so se učili nemški in narobe so Nemci pošiljali otroke na Kranjsko, da so se učili slovensko. Če se pa kdo noče učiti, naj ga nihče ne sili h temu. Nató govornik ponavlja svoje

LISTEK.

Za kaj vse so hlače dobre.

Dve ribniški za predpust.

Jeden izmed ribniških možakov je šel svoje dni — tega je že kakšnih 30 let — iz Trga po opravkih v vas Žapuže. Vas šteje malo hiš in ljudi ter leži precej v strani od Trga in ceste, zato ni čuda, če so njeni prebivalci ohranili v večji meri svojo kmetiško priprostost in ostali še nekoliko v oblicah. Dandanes se je seveda tudi v Žapužah obrnilo na boljše — ali na slabše, ne vem, kako bi dejal — kar jó puha tam ne daleč tisti zmené od železnega konja pod Malo goro. Uni tržan torej pride v Žapuže in stopi čez prag znane hiše, kamor je bil namenjen. Precej v veži dobi gospodarja in pove, po kaj je prišel. V nekoliko besedah stvar doženeta in tržan se že poslavlja od hiše. V tem hipu se ozre kvišku in vгляda celo razstavo klobas, večjih in manjih, pa tudi prašičjih plečet in gnjati v sušilnici, vmes pa visijo široko razkoračene hlače, kakor jih včasih vidimo za strašilo v prosu ali fermentinu za »bravce« odganjati. Po ribniški dolini ne poznajo vrabcev, ampak le »bravce«, ki jeseni v celih jatah frčijo po njivah in kozolceh ter svojo béro

berejo. Potemtakem jim Ribničani ne delajo krivice, če so jim ime »bravci« nadeli.

»Ste klali,« pravi tržan kmetu.

»Ja, smo« — ta odvrne — »dva jesenca smo dejli v krej, sta se še precéj dobru zeklala, per pjatih centih sta imajla.«

»I Matevž povajdi nu, kaj pa te hlače pomajni, ki si jih mejd klobase obajsu?«

»I vajste nu, tu je pa toku, sa sem vajdu, da buoste po tem vprašali: čejv je blu zmanjkalu, pa smo fantkuóve hlače nedejlali. Jest pravim ta stari: Ti, vse čejva sem že netlaču, pa je še nejkej mesa. — Ka ti ona hlače fantkuóve, ki ima duje, prniase, pa sem jih netlačil. Kam smo pa tejli z miesam.«

»Ja Matevž, künštov si pa, künštov, povajdi, koku buoš pa neredu, keder bodo hlače pre-kajane.«

»Tu je mejhna skrb, hlače bom zeleknu, an kos odrajsou, pa spet spodvezou. Ka ne bo prov toku?«

»Prov, prov,« pravi tržan in s smehom na ustih odide proti Ribnici, pripovedovat sosedom, kaj se je danes novega navadil.

* * *

V gostilno pridejo trije Potóčanje in si pokličejo jesti in piti. Gostilničar je že v večnosti,

pri katerem se je ta dogodbica vršila. Bil je ves muhast in vedno židane volje. Še dobro se spominjam, kako nam je, vozeč nas v Ljubljano, ribniške uganjke dajal.

»Dvakrat ona, enkrat on, kaj je tu?« »Tu je lončarski pisker, narprej je ilovica — ona, iz nje pisker — on, kedar se ubije, pa črepinja — ona.« — »Lejs pa konj vmejs, kaj je pa tu?« »Tu je pa situ, okuli je lesenu, zdolej je pa dnu iz konjske žime.«

Ta gostilničar tedaj tri goste Potočane prijazno sprejme, jim precej vina prinese ter pravi, da se bodo vampi v kisli juhi dobili, samo gotovi še niso, nekoliko bo treba počakati. Dva izmed trojice pravita na to, da imata tako še opraviti v Trgu, tačas bo pa jed pripravljena. Ko ju pa le dolgo nazaj ni, ostali Potočan prosi, naj vampe kar prinesó na mizo, češ, saj bosta tudi unadva zdaj zdaj tukaj. Gospodinja prinese jed na mizo za vse tri, bilo je velika skleda ljubeznivih vampov, pa krompir zraven. Potočan je bil lačen od dolge poti doli čez Soro — po domače se pravi stezi od Noveštife navzgor »čez štrike«, naredi velik križ božji in se spravi čez skledo. Vampi so mu šli tako v slast, da je bil čisto pozabil na ostala tovariša in do malega izpraznil skledo.

stare kvante o slovenščini, češ, da se Slovencem ne godi nobena krivica, da so se Slovenci sami izrekli zoper upeljavo slovenščine in tudi nek učiteljski shod (!) v Šmohoru.

Plavec se je ob tej priliki zopet pokazal z vso svojo modrostjo! Da Nemci več plačujejo, je treba še-le dokazati, g. Plavec, in da smo manj vredni, to kratkomalo ne velja, naj se še toliko širokoustite! Muzali so se vsi poslanci, ko jim je P. razlagal svojo modrost, in majali z glavami, češ: kaj pa hoče, in iz govora res spoznamo, da so spodnjekoroška mesta na svojega poslanca lahko — ponosna.

Mil. gosp. knezoškof povdarjajo, da treba dandanašnji, ko so politične strasti tako vnete, pomirjevalno vplivati na ljudstvo. — Jezikovne naredbe samo zaukazujejo, da morajo politični uradniki na Češkem in Moravskem znati oba jezika. Ali se tu govori o ljudstvu? Gotovo ne, marveč le o uradnikih. Priznam, da sežejo po mojih mislih naredbe predaleč, ker mora biti merodajna le dejanska potreba. Če se pa zahteva, naj se uradniki učijo tudi drugega jezika, moram to le pozdravljati, zakaj: kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš... Predlog (nemških nacionalcev) pravi, da je naredba protipostavna. Temu ne morem pritrditi. Vlada je po mojem mnenju imela pravico, izdati naredbe. — Če se pravi, da se z naredbami žali Nemci, tega ne morem pripoznati. Če se komu naroči, naj se uči drugega jezika, to vendar ni razžalljivo.

Jezik ljudstva je vedno nekaj vzvišenega in zato ne morem vsprejeti načela, katero je poudarjal posl. Plavec: da kdor mnogo plača, sme tudi zahtevati. V dejanskem življenju je pač tako, a za jezik ljudstva to ne velja; jezik ubogega je ravno tako častitljiv, kakor bogatinov. To je naroden vzor, narodno blago, ki se ne dá nikakor primerjati s telesnimi stvarmi.

Nato mil. gospod knezoškof kažejo, kako bi se moglo doseči sporazumljenje gledé jezikovnih razmer in razpravljajo o pomenu nemškega jezika za našo državo. Obsojajo narodnostne prepire in kažejo na pretečo navarnost od strani socijalne demokracije.

Povdarjajo tudi, kako važna je tudi skrb za gospodarsko stanje ljudstva, in končajo z izjavo, da ne morejo glasovati za predlog.

Posl. dr. Steinwender obžaluje po svojem, da je posl. Janez Huber zoper predlog, in nasproti knezoškofu dokazuje, da so bile jezikovne naredbe nepostavne, ter pravi, da je za nacionalce postavnost šele v drugi vrsti merodajna. Najprej je zanje merodajno to, da so se naredbe izdale zoper Nemce. Prav oholo govornik poudarja nemško stališče češ: nobena postava, nobena naredba se ne sme napraviti brez volje Nemcev (t. j. nacionalcev.) Dokler oni niso za to, mora vse ostati pri starem. Nihče ne sme kaj ukreniti zoper nje, tudi krona ne. — Če je tako, kakor je modroval Steinwender, čemu je potem sploh drž. zbor. Če se smé zgoditi le, kar hoče on in nje-

Krčmar od strani gleda in pravi: »Perjatu, kaj bo pa ze una dva? Vejš kaj naredijva? Ti imaš tam one stare irhaste hlače na klopi ze h krojaču nest. Pa koker vidim, so že toku rezbite, da ne bodo šiva držale. Kaj boš tu okuli prenašou? Dejva jih med vampe zrejzat, ti ne vejš, kok so fajn irhaste hlače na nudlce zrejzane. Žüpe je že toku nejkej v sklejdji ostalu, ona bo malu prlila pa fajn okisala, boš vidu, kaku se bosta unadva oblizvala.«

Potočan je bil hitro pripravljen za ta predpustni »špas«, on in krčmar sta hlače kmalu saksebi djala in pripravila kakor vampe, krčmar nese vse vkup v kuhinjo ter dopove, kako in kaj.

Ko se unadva povrmeta, dobita vampe na mizo, in ker sta bila lačna, jima ni prav nič ostalo! Krčmar ju vpraša: »No, koku so vama vampi dišali?«

»Žüpa je že še b'la žüpa,« pravi jeden, »vampi so b'li pa dobru trdi, pa tu se mi je kaj čüdnju zdejlu, ki so b'le düše gori prišite.«

Je-li gostilničar pozneje gostoma povedal ali ne, kaj sta jedla, in po čem je vampe računal, pravljica ne pove.

govori privrženci, potem bi bilo pač najboljšje ka-li, da se postavi Steinwender za vrhovnega »komandanta«, da s pomočjo Lemišev, Wolfvo itd. vlada po svojem Avstrijo. Ali tako daleč pa le še nismo; tudi Steinwenderova drevesa ne bodo zrasla do nebes in mi se tudi hočemo še vedno opirati na postavu!

Posl. Muri: Ne bodem razpravljaj, ali so naredbe v postavi utemeljene, ali ne, marveč hočem le na kratko označiti stališče koroških Slovencev. Pri utemeljevanju predloga je g. predlagatelj rekel, da bi moglo priti vladi enkrat na misel, tudi za Koroško izdati podobno naredbo. (Nesreča bi ne bila! — Op. ured.). Bržkone je kaj slišal o znani interpelaciji na Dunaju, po kateri se zahtevajo take naredbe tudi za naše kraje. Ali nam koroškim Slovencem niti na misel ne pride, zahtevati, da naj vsi uradniki v deželi znajo oba deželna jezika. Kar Slovenci zahtevajo, je to, da morajo uradniki v slovenskih in mešanih krajih znati oba jezika. To pravico smemo zahtevati; z jamčena je po državnih osnovnih postavah in da je Koroška dvojezična dežela, tega pač nihče ne more utajiti.

Posl. dr. Artur Lemiš nasprotuje posl. Huberju in izreka željo, naj se tudi konservativni Nemci podajo pod komando nacionalcev, ter ž njimi rogovilijo zoper naredbe. Govori — po svojem — o razmerah na Češkem in pravi, naj se Čehi le učijo nemški, a Nemcem ne bode treba se učiti češki, ker se jim to ne poljubi. Besediči, da Čehi zaostajajo za Nemci (??) in pravi, »da slovenskim poslancem nima za zlo, če se potegujejo za svoje ljudstvo, samo oni morajo pustiti tudi Nemcem, da storijo ravno isto«. (Saj tega nihče ne brani! A kaj kriče nasprotniki toliko, ko se mi oglašamo le za postavne pravice?) Zagovarja obstrukcijo in pravi da jo je povzročila le vlada. Redno parlamentarno delovanje je nemogoče, dokler se ne prekličejo naredbe.

Posl. Grafenauer: Poročevalec Kotz je rekel, da imajo Čehi, Poljaki in Slovenci svoje posebne težnje; prav gotovo, in nevarno bi bilo, ako bi jih ne imeli. Saj gg. poslanci tudi nemških teženj ne morejo utajiti, ker je to njih pravica. Posl. Plavec je rekel, da Nemec v kulturi nadkriljuje druge narode, a pomislite vendar, da imate tudi vse kulturne zavode. In to zahtevamo tudi mi; napravijo se naj tudi za nas taki zavodi in naravno, samo ob sebi umevno je, da se narod v tem oziru giba. Da za Koroško zahtevamo jednake jezikovne naredbe, kakor so one za Češko, ni res. Ne zahtevamo, da morajo uradniki povsod na Koroškem znati slovenski in to se tudi v interpelaciji v državnem zboru ni zahtevalo; mi omejujemo našal narodne zahteve na oni del dežele, ki je naš. Dolžnost države oziroma njenih uradnikov je, da občujejo s strankami v tistem jeziku, katerega le te govore. S tem, kar so rekli knezoškof, soglašam. Ker Avstrija obstoji iz dežel z raznimi jeziki, in ker je pripoznana po ustavi ravnopravnost narodov in jezikov, smatram za upravičeno, če se brani vsako ljudstvo zoper to, da se kršijo pravice njegovega jezika.

Glasujem zoper predlog zato, ker ne smatram dež. zbora poklicanega sklepati o tej zadevi, ker jezikovnih naredb ni izdala dež. vlada. Poklican je za to državni zbor. Znano mi je, da hoče vlada te naredbe nekako preurediti. Vkljuba vsemu temu me nihče ne more prepričati, da je hotela vlada storiti Nemcem kako krivico; bolj verjetno je, da se to zgodi nam Slovanom, kakor smo že dostikrat izkusili.

Posl. dr. Luggin zagovarja nemško stališče in hoče nasproti knezoškofu in Grafenauerju dokazati, da so naredbe res nepostavne in škodljive.

Posl. Einspiller poudarja, da so že po državnih osnovnih postavah določene pravice avstrijskih narodov in da je predlog sploh nepotreben za to, ker se je vlada izjavila, da hoče izdati nove naredbe. Posl. dr. Lemiš je rekel, naj ugovarjamo interpelaciji, ki se je stavila v državnem zboru glede slovenskih pokrajin. A mi nikakor ne ugovarjamo, ker se v oni interpelaciji izrekajo le želje slovenskega ljudstva. Ta interpelacija ne zahteva istega, kakor naredbe za Češko, marveč hoče, da dobijo Slovenci v nemških krajih pravice, katere jim gredo po postavi. To kažejo tudi sklepi vseslovenskega shoda glede koroških razmer. Ti sklepi nikakor niso taki, kakor so poročali nasprotni listi.

Poročevalec Kotz v sklepnem govoru prav surovo napada poslanca Grafenauerja in katoliške liste. — To je kaj lahko delo: napadati druge, ko se ne smejo več braniti, ali je pa tudi častno, je drugo vprašanje!

Konečno se je predlog sprejel. Proti so le glasovali: knezoškof, Janez Huber, Einspieler, Grafenauer in Muri.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. februarja.

V češkem deželnem zboru se prične danes, kakor je bilo napovedano, zanimiva razprava o adresnem načrtu, ki povzročuje vladi tolike preglavice. Ker pa se nemški zastopniki, kakor znano, ne strinjajo z adresnim načrtom večine, so sklenili, da se ne udeležijo razprave in ostavijo tem povodom zborovalno dvorano. Da pa se pred ostalim svetom pokažejo »lojalne« in »polne« dinastiškega čuta, je predlagal v sobotni seji njih tovariš dr. Lippert nujno, naj deželni zbor povodom cesarjeve petdesetletnice odpošlje na Dunaj deputacijo ob primerni priliki, ki naj izrazi vladarju čestitko češkega deželnega zbora. Komur pa je znan že davno pred tem stavljeni predlog češke večine, vé, da je predlog nemških zastopnikov popolno odveč, ker se namreč v predlogu, ki govori o udanostni adresi, deželnemu zboru ob enem naroča, naj odpošlje k cesarju posebno deputacijo. Češka večina je toraj povsem pravilno postopala, ko je odklonila nujnost predloga z nemške strani. To pa seveda zelo peče nemške kričače, ker jim je s tem odvzeta zadnja prilika, v kateri bi se vsaj na videz lepše pokazali, kakor so, namreč oboževalci Prusije in verni Wotanovi čestilci. Ker si ne vedo drugače pomagati, apelujejo še jedenkrat na vlado, naj se jih vendar usmili ter jih reši iz prevelike blamaže. V dolgih člankih napovedujejo Gautschu svoj izstop iz češkega deželnega zbora, kamor se potem ne povrnejo tako kmalu, za posledice, ki bodo baje neznosne, naj pa prevzamejo odgovornost Čehi in vlada. Ta milo doneči obupni klic naj bi rešil zatirano nemštvo iz zadrege. Ali bode vlada poslušala njih jeramijade? Ako se ozira nanje in prepreči razpravo o adresi, pridobi sicer nemško kliko, toda zameri se Čehom in poslednja izguba bi bila mnogo huja, kakor prva. Vlada si bode toraj gotovo premislila, predno se odloči za zahteve nemških kričačev.

Obstrukcija v državnem zboru. Predno je objavljen odlok, s katerim se sklicuje državni zbor k štirinajstemu zasedanju, polnijo ultragermanski listi svoje predale o »slavnih« činih, ki jih namerava izvesti nemška obstrukcija v započetem zasedanju. Napovedanih je že nekaj ministrskih zatožnic, odločnih interpelacij, nujnih predlogov itd., ki vsi merijo na to, da se onemogoči plodonosno delo državnega zbora. Ti listi pa ob enem tudi navajajo »tehtne« vzroke za svoje bodoče rogoviljenje ter odločno nasprotujejo mnenju dunajske židinke, ki trdi, da se nadaljuje obstrukcija le tedaj, ako se vsprejme v češkem deželnem zboru adresni načrt večine. Ultracacionalni listi namreč dokazujejo, da je na razpolago še mnogo več tehtnih razlogov, kakor je pa adresa v češkem deželnem zboru, pred vsem pa rešitev jezikovnega vprašanja. Kaj pa, ako vlada v svoji očetovski skrbi za nemško stvar ustreže tudi v tem oziru nemškim zahtevam, potem jim bo pa konečno vendar le zmanjkalo »tehtnih« razlogov. Toda, kdor dela nered v zbornici samo zato, da ga hvalijo gotovi elementi in da s tem škoduje narodom, temu tudi tedaj ne bo zmanjkalo potrebnega gradiva, akoprav vlada izdá še bolj »pravične« jezikovne naredbe.

Literat Zola pred porotniki. Minulo soboto so bile zaslišane pred porotnim sodiščem zadnje priče, ki so bile zaznamovane v dotičnem zapisniku. Danes sta na vrsti le še glavna zagovornika Labori, ki zastopa obtoženca Zola, in pa Clemenceau kot zastopnik časnika »Aurore«. Pri ti priliki bode bojda tudi Zola prebral neko izjavo v svojo obrambo. Potem je obravnavna zaključena in prične se, najbrže jutri, posvetovanje porotnikov. Obsodba se razglasi jutri zvečer ali pa v sredo dopoldne, ako namreč ne pride vmes kaj izvanrednega. V židovskih krogih vlada velika poparjenost, ker je malone vse prepričano, da bo Zola obsojen. Vsi mnogobrojni poskusi so kliki

izpodleteli deloma vsled tega, ker je sodišče strogo zabranilo vsako razpravo, ki bi ne bila v ozki zvezi s predmetom samim, deloma in najbolj pa zato, ker je bilo zaslišanih več prič, ki so neovrgljivo dokazale, da je major Esterhazy res nedolžen in toraj izjava Zolina neresnična. Res je sicer, da se je na porotnike pritiskalo na vse močnejše načine tudi od nasprotne strani in da je marsikatera podkupljena priča z vso vnetostjo govorila o Dreyfusovi »nedolžnosti«, toda splošen vtis, ki so ga dobili tekom skoro štirinajstdnevne razprave porotniki, pa je ta, da Zola in njegovi sodrugi ne trdijo resnice. Vlada je tudi ob raznih prilikah pokazala, zakaj ne privoli v revizijo Dreyfusove afere, in je torej s tem znatno vplivala na prvotno razburjenost v nasprotnem taboru. Vse je radovedno, kako se izide ta zanimiva obravnava in težko pričakuje končnega izreka porotnikov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. februarija.

(Dr. Anton Jeglič — imenovan knezoškof ljubljanski.) Bliskoma se je v soboto zvečer razširila po Ljubljani vesela vest, da je sarajevski pomožni škof naš rojak mil. gosp. dr. Anton Jeglič imenovan knezoškofom ljubljanskim. Vest še ni oficijelna, vendar kolikor smo mogli pozvedeti, je precej gotova. Novoimenovani knezoškof je doma iz Begunj na Gorenjskem in rojen l. 1850. Za danes le rečemo: Hvala Bogu in hvala našemu prevzvišenemu metropolitu dr. Jakobu Missii, ki je s svojo vplivno besedo pripomogel naši škofiji pridobiti tacega škofa, ki bo njegovo blagodejno delo nadaljeval v škofiji. Ad plurimos annos!

(Deželni zbor kranjski) je danes rešil vse točke dnevnega reda. Obširna je bila razprava o deželni kulturi, katere so se udeleževali poslanci: Lenarčič, Modic, Pakiž, Božič, dr. Papež, Povše, Schweiger, Zelen in Kajdiž. Obširneje poročilo prihodnjik. Na koncu se je interpelovala nemška stranka, kaj je s priklapljenjem Žumberka in Marijin dola, o katerem vprašanju se je lani toliko govorilo v deželnem zboru. — Isti poslanci so izročili drugo interpelacijo, ali hoče vlada vse potrebno ukreniti, da se omeje in zatró izgredi, ki so se včeraj pojavili v Ljubljani. — Prihodnja seja je v četrtek.

(Pozor!) Župan ljubljanski z odlo. lokom prepoveduje jutri vsako zbiranje v Zvezdi in je tudi našemljenjem po mestu hoditi prepovedano.

(Novi predsednik deželne sodnije v Ljubljani.) Kakor smo že v soboto poročali, je dosedanji podpredsednik našega deželnega sodišča, gosp. Albert Levičnik, imenovan predsednikom tega sodišča. Justica in prebivalstvo si smeta k temu imenovanju čestitati in reči se mora, da je novi gospod justični minister s tem imenovanjem pokazal zelo srečno roko. Gospod predsednik Levičnik je pravnik temeljite znanstvene izobrazbe in vsestranske praktične judicijelne in administrativne skušnje. Nad vse ga pa diči tista krasna lastnost, ki mora pri vsakem sodniku zavzemati prvo mesto: stroga objektivnost. Če še pristavimo, da je njegova osebna kurtoazija obče znana — potem smo opravičeni zaključiti s trditvijo: da je njegovo imenovanje napravilo vsestranski najboljši utis.

(† Anton Čibašek.) Danes zjutraj ob 6. uri je tukaj v Ljubljani mirno v Gospodu zaspal preč. gospod zlatomašnik in župnik v pokoju Anton Čibašek. Pokojnik se je porodil dné 6. junija 1814 v smleški župniji na Gorenjskem. V mašnika je bil pa posvečen dne 5. avgusta 1839. Služboval je kot subsidijarj v Leskovcu, kot kapelan na Čatežu ob Savi, v Veliki Dolini, v Leskovcu in v Šmarjeti in konečno kot župnik v Škocijanu pri Turjaku od leta 1851 do 1878. Poslednje leto stopil je v pokoj, katerega je preživel v Ljubljani. Povsodi, koder je služboval, bil je priljubljen zaradi svojega blag. značaja in vzglednega duh. življenja. Skromni pokojnik je v svojem življenju storil veliko dobrega. Imel je odprte roke povsod, kjer je videl nezadolženo nesrečo. Bil je zlasti velik prijatelj katoliških misijonov po poganskih deželah in leto za leto je dajal zanje lepe svote; pa tudi katoliško gibanje in oživljanje katoliške zavesti v svoji domovini je zasledoval z velikim zanimanjem in veseljem ter je zdatno pospeševal tudi z gmotno

podporo, kar mu je omogočilo njegovo sila skromno življenje. — Dobrotni Bog mu bodi obilen plačnik!

(† P. Evstahij Ozimek.) Sinoči ob osmih zvečer je umrl v ljubljanskem frančišk. samostanu P. Evstahij Ozimek. Več o pokojniku jutri. Danes le rečemo: S P. Evstahijem je legel v grob eden najvzornejših redovnikov in ljubljenev vseh, ki so ga poznali in ki ga bodo zaradi njegove ljubeznivosti in plemenitosti težko pogrešali. — Pogreb je jutri popoldne ob treh. Počivaj v Bogu duša zlata!

(Demonstracije.) Že v saboto, še več pa v nedeljo zjutraj bilo je videti na cesti tu ali tam listek, na katerem so stale sledeče besede: zavedni Slovenci pridite v nedeljo ob 11. uri v Zvezdo. Ravno taki listki bili so prilepljeni po hišah, drevesih in drugih krajih. Dasi ravno so listki vabili ljudstvo ob enajstih uri v Zvezdo, bilo je vendar ob 10. že vse polno ljudstva tam. Trume so še vedno dohajale in ob enajstih bilo je pred kazino vse natlačeno ljudstva. Mnogo jih je imelo na prsih slovenske trobojnice. Čudno so gledali nemški gostje v kazini na množico. Čedalje glasnejši živijo klici jeli so odmevati po zvezdi. S kazine je priletela opeka mej ljudstvo. — Glasovi »doli s čepicami«, »Pereant burši« itd. itd. — postajali so čedalje glasnejši. Policija je skušala množico razgnati, toda ni se dalo. Gospod župan Hribar opominjal je ljudstvo, da naj se mirno razide. Toda, ker so se v kazini prikazovali nemški burši s čepicami, se ljudstvo ni hotelo odstraniti. Gospod župan Hribar stopil je sam v kazino in prosil buršake, da naj odstranijo čepice. Toda nič ni pomagalo. Klici živila slovenska Ljubljana razlegali so se daleč na okolu. Ko se je odpela »Naprej zastave slave« in »Hej Slovani«, napotil se je velik del ljudstva po Šelenburgovih in Wolfvih ulicah pred mestno hišo, kjer se je istotako zapel »Naprej« in »Hej Slovani«. Med neprestanimi živijo klici pomikalo se je ljudstvo zopet v Zvezdo. Sedaj je pa policija nastopila že jako strogo. Stražniki potegnili so sablje in nekateri celo revolverje. Šum bil je čedalje večji. Proti dvanajstim prikažejo se žandarmi, ki so s svojimi bajoneti in kopiti razgnali množico. Celo stotnija vojakov bila je že na potu. Toda prišla je samo do mesarskega mostu, po tem je pa obrnila, ker menda v Zvezdi niso nič več potrebovali bajonetov. Ljudstvo razšlo se je mirno, kakor je došlo. Popoldne bilo je vse mirno, kakor tudi zvečer. Mi opetovano svarimo našo mladino, naj se ne vseda na limanice, nastavljene ji od strani nemških buršev, ki so pa le orodje v rokah velikonemških političnih hujskačev.

(Nesreča na železnici.) Iz Št. Petra, 20. febr. Na tukajšnji postaji skočil je danes neki Matej Meršnik iz Trsta, ki je bil namenjen v Ilirsko Bistrico, iz vlaka ter takoj nezavesten obležal in v par urah na to umrl. Mož je pomotoma šel zopet v tisti vlak, kateri je peljal proti Trstu, in ko je to zapazil, skočil je iz vlaka v kljub zadrževanju od strani sopotovalcev.

Društva.

(Bolniška blagajna mojstrov v Ljubljani.) Dodatno k poročilu o letošnjem občenem zboru, ki se je vršil 6. t. m. in katero smo objavili v 33. številki »Slovenca«, se nam javlja, da se je odbor nastopno konstituiral: gg. E. Schlegel, načelnik; Fr. Breskvar, namestnik A. Gjud, zapisnikar, in Fr. Kaiser, blagajnik Prošnje za v spomin društvene deset- in vladar jeve 50letnice določene štiri podpore po 10 gld., ki se podele na dan 2. decembra vsakega leta onemoglim članom ali pa rodbinam umrlih članov. sprejema do 15. novembra načelnik gospod Schlegel ali pa namestnik gospod Fran Breskvar.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 21. februarija. Kakor je posneti iz najnovejših virov, je sklenila vlada, sklicati državni zbor v prvi polovici meseca marca. Dan še ni definitivno določen. — Češki deželni zbor zaključil svoje zasedanje koncem tega meseca ali pa vsaj prve dni meseca marca. Razprava o adresnem načrtu najbrže ne bode povzročila vladne krize, ker nameravajo nemški zastopniki ostaviti češki deželni zbor le povodom adresne debate. Pač pa je mi-

nisterska kriza neizogibna, ako bodo nemški zastopniki nadaljevali obstrukcijo, ker bi potem neobhodno morala nastopiti doba absolutizma. Baron Gautsch pa je baje izjavil, da ne mara absolutistiško vladati, marveč si prizadeva le doseči sporazumljenje mej narodi. Za slučaj, ako odstopi sedanja vlada, se imenuje za mesto min. predsednika grof Thun. Slovanom v Avstriji bi bil s tem seveda prizadet grozen udarec, ker bi potem imela v rokah vse Slovanom ne posebno prijazna birokracija. Baron Gautsch je nameraval že sedaj izročiti cesarju ostavko, toda najnovejši preobrat v krogu češko-nemških poslancev ga je za sedaj odvrnil od tega koraka. — Spremenjene jezikovne naredbe se objavijo tekom teh dnij, najbrže pojutranjim.

Dunaj, 21. februarija. Ministerski predsednik baron Gautsch se je povrnil včeraj iz Budimpešte.

Praga, 21. februarija. Dosedaj še ni definitivno določeno, kedaj se prične adresna debata v deželnem zboru. Zadeva se konečno pojasni jutri ali pojutranjim.

Levov, 21. februarija. Deželni zbor je sklenil v današnji seji, naj se odpošlje deputacija k cesarju povodom njegove vladarske petdesetletnice.

Pariz, 21. febr. Včeraj se je vršil mnogobrojno obiskan antisemitičen shod, na katerem se je vsprejela resolucija, naperjena proti židom. Da so se razni govorniki spominjali tudi literata Zole, se umeva samo ob sebi.

Pariz, 21. februarija. Razni listi naglašajo, da je po izjavah zadnje zaslišanih prič zapečaten obsodba Zole in zagotovljen poraz Zolinih pristašev. — Socijalistični listi opozarjajo na nevarnost, ki bi navstala za republiko, ako zmaga vojaška nasilnost.

Videm, 21. februarija. Včeraj zjutraj se je pojavil tu precej močen potres. V Cevdatu je povzročil potresni sunek nekoliko škode pri hišah.

Umrli so:

17. februarija. Angela Oceppek, mitničarja hči, 9 mesecev, Karolinska zemlja 21, bronchitis. — Ivana Urb, usmiljena sestra, 26 let, Radeckega cesta 11, jetika.

18. februarija. Marija Schweitzer, revizorjeva vdova, 68 let, Dolge ulice 1, ostarelost.

V otroški bolnišnici:

17. februarija. Marija Tertnik, zasebnega uradnika hči, 7 mesecev, jetika.

V bolnišnici:

15. februarija. Marija Uranč, gostija, 60 let srčna hiba. — Franc Stare, delavec, 52 let krvavenje možgan.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306'2 m.

Ljda	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
19	9. zvečer	728.6	—0.8	sr. szah.	jasno	
20	7. zjutraj	728.6	—2.8	sl. svzh.	poloblačno	3.9
	2. popol.	727.6	3.6	"	skoro obl.	
20	9. zvečer	728.1	0.8	sl. jvzh.	poloblačno	
21	7. zjutraj	728.0	—0.3	sl. zah.	oblačno	0.0
	2. popol.	727.5	2.7	sl. vzh.	del. jasno	

Srednja temperatura sobote 1.0°, za 0.8° nad normalom.
Srednja temperatura nedelje 0.5°, za 0.2° nad normalom.

VABILO

na

I. OBČNI ZBOR

„Hranilnice in posojilnice
v Gor. Tuhinji,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo“,

ki bo

dné 6. marca 1898 ob 1/2 4. uri popoldne
v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega pregledovalca.
3. Potrjenje računa za l. 1897.
4. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
6. Razni nasveti.

Gorenji Tuhinj, dné 13. febr. 1898.

136 1-1

Globoko užaljenim in potrtem srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest o smrti našega ljubljene in nepozabnega brata, oziroma strica, visokočastitega gospoda

Antona Čibašek-a

župnika v pokoji in zlatomašnika

kateri je danes v jutro dné 21. februvarija ob 6. uri po kratki, zelo mučni bolezni, previden z vsemi svetimi zakramenti za umirajoče, v visoki starosti 84 let svoje dobe, udan v voljo božjo, blaženo v Gospodu zaspal.

Pogreb predraznega pokojnika vršil se bode v sredo, dné 23. februvarija, ob 1/2. 5. uri popoldne od hiše žalosti, Streliske ulice 6, na pokopališče k sv. Krištofu.

Svete zadušne maše brale se bodo v farni cerkvi sv. Petra ter v raznih drugih cerkvah.

Dražega rajnega priporočamo v pobožno molitev.

Venci se na izrečno željo pokojnika hvaležno odklanjajo.

V Ljubljani, dné 21. februvarija 1898.

Žalujoči sorodniki.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je izpraznjena

služba mestnega inženirja,

s katero so združeni prejemki III. činovnega razreda, ki se bodo primerno povišali takoj, ko bode država svojim uradnikom plače uredila.

Zahtevajo se predpisani tehniški izpiti in pa popolno znanje slovenskega, oziroma katerega drugega slovanskega jezika.

Prosilci za to službo naj svoje s potrebnimi dokazili opremljene prošnje predpisanim potom vlagajo pri predsedništvu mestnega magistrata najpozneje

do dné 15. marca t. l.

Na prošnje, ki bi se vložile po tem obroku, se ne bode oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 17. februvarija 1898.

Prijatelji slovenske akad. mladine, naročite se na

„ZORO“,

ki je glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.

Cena: Za nedijake 1 gld., za dijake 60 kr.

Upravnik: Pavel Marija Valjavec, stud. iur.,

Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, IV., 30.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez zgube, ako boče prodajati postavno dopuščene srečke in državna pisma. Ponudbe na Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII, Deutschgasse 8. 459 10-5 96 10-3

Poslano

137 (1-1)

Nekemu gospodu v Ljubljani, kateremu sem bil lani v jeseni nekoliko svojega vina še v moštu poslal, se je modro zdelo dvojiki, da-li je moje vino pristno (naravno). Dajal ga je po Ljubljani pokušati raznim ljudem, dokle je res našel strokovnjakov, kateri so vino kar naravnost ponarejenim proglasili.

Priložim tukaj sprčevalo o istem vinu (da je vino isto, kakor gori rečenemu gospodu poslano, morem jaz in še mnogi drugi priseči) od k. k. chemisch-physiologischen Versuchs-Station zu Klosterneuburg bei Wien, da se tudi Vi, gospod urednik, o pristnosti in izvrstnosti mojega vina prepričate. Jaz ne trgujem z vinom, ampak od svojega dohodka in pridelka rad postrežem, ako kdo želi pristno, naravno, dobro in zdravo kapljico imeti, s katero more vsaki moj sobrat maševati.

Da branim svojo čast in poštenje, mislim sem od početka sodnijsko postopati; ali da nikogar ne oškodujem, izvolil sem pot javnosti in prizadetih oseb ne imenujem. Qui vult capere, capiat!

Gori imenovano sprčevalo morete vsakemu, kdor ga želi videti, pokazati ter mi ga boste izročili, ko se osebno pri Vas oglasim.

Baderna, dné 16. februvarija 1898.

Fran Gorec,
župnik.

VABILO

na

II. občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Mošnjah,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo“,

ki bo

dné 6. marca 1898 ob 3. uri popoldne
v šolskih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega pregledovalca.
3. Potrjenje računa za leto 1897.
4. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
5. Razni nasveti.

V Mošnjah, dné 19. februvarija 1898.

132 1-1

Načelstvo.

Takoj se prodaja

dvonadstropna hiša

v Ljubljani, Hrenove ulice št. 3

z vrtom vred.

Hiša ima vhod z dveh ulic.

Več je izvedeti v hiši sami. 126 3-2

Vsega ozira vreden

ter domač izdelek je iz kranjskih planinskih rastlin
napravljeni liker 272 1

„Triglav“

J. Klauer-ja v Ljubljani.

Po svoji čistosti in veliki zdravilni moči za želodec je ta žganjina vsega priporočevanja vredna. Kot krepalno pi-jajo naj bi imeli ta liker v vsakem gospodinjstvu.

Na prodaj je v lekarnah gg. G. Plocoll in Ubald pl. Trnkóczy, kakor tudi večinoma pri vseh prodajalcih delikates in v specerijah. 99 25-4

Mauthner's Samen.

Ansaatzzeit: Ende Februar und März.
Saatweite: 20-30 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Mauthner-jevih

slovitih

zeliščnih in cvetličnih semen

v
zaprtih, oblastveno zavarovanih zavojih

s sodnijsko vpisano

varstveno znamko „medved“

se nahajajo

komisijska skladišča

pri največ

veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 najbolj zahtevanih vrst zeliščnih in cvetličnih semen le jedni tvrdki, toraj nastavljeni le jedna omara.

Kot sveža in pristna semena, tvrdke Edmund Mauthner (Budimpešta, Andrassystrasse 23.) veljajo le ona, ki so zaprta v izvirne zavitke z letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika medveda in ime Mauthner.

Pred ponarejanji se svari.

Čas setve: Koncem februvarija in marca.

Prostor za posejatev: 25-30 cm oddaljenost vrst 10 cm v vrsti.

Kakovost zemlje: Globoko zrahljana, redilna in ne na novo pognojena.

Dunajska borza.

Dné 21. februvarija.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 55 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 " 50 "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 75 "
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	102 " 80 "
Ogerska zlata renta 4%	122 " — "
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 " 35 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	930 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	363 " 75 "
London vista	120 " 15 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 75 "
20 mark	11 " 76 "
20 frankov (napoleondor)	9 " 53 "
Italijanski bankovci	45 " 25 "
C. kr. cekini	5 " 67 "

Dné 19. februvarija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	163 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161 " 25 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	190 " 75 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	100 " 15 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140 " — "
Dunavske vravnjavne srečke 5%	131 " — "
Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	109 " — "
Posojilo goriskega mesta	112 " 50 "
4% kranjsko deželno posojilo	98 " 30 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 90 "
Prioritetne obveznice državne železnice	228 " — "
" južne železnice 3%	185 " 70 "
" južne železnice 5%	127 " 20 "
" dolenskih železnic 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	167 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	27 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	80 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	80 " 45 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	58 " 50 "
Ljubljanske srečke	22 " 75 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	161 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3455 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	430 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	80 " — "
Splošna avstrijska stavbinska družba	110 " 75 "
Montanska družba avstr. plan.	150 " — "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	175 " 15 "
Papirnih rubljev 100	127 " 37 "

S 1. januarjem 1898 se je pričelo novo celoletno naročevanje!

„MERCUR“ Avtentično oznanilo žrebanja tu in inozemskih loterijskih srečk, izkaz vseh izžrebanih državnih in zasebnih obligacij.

2 gld. 60 Brezplačni privržek „Finanzielles Jahrbuch“, ki obsega za-znamke vseh izžrebanih srečk.

celoletna naročnina. Naročuje se najprimerneje s poštnimi nakaznicami pri vseh c. in kr. poštinih uradih in pri administraciji „Mercur“, Dunaj, I., Wollzeile 10.

XXXVI. leto.